



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa J. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL MARTIRI



El poble espanyol — Si trobava qui em deslligués les mans, desangrat i tot encara em defensaria!

L'estatua d'En Casanova

El darrer Conseller en Cap de Barcelona, dalt del monument florit com un jardí, empunya l'acer vinclat de l'espasa. Defalleix el cos ferit, i es torça l'arma de la lluita.

Però En Rafel Casanova sent cada any, en la diada de l'onze de setembre, els cants patriòtics i les aclamacions dels catalans d'avui. Veu pròxima la resurrecció de les llibertats que al baluart de Sant Pere van ésser soterrades entre les ruïnes xopes de sang. I després de més de dos segles, troba en els catalans d'ara un reforç per a les tropes de menestrals i estudiants que tan bravament lluitaren en les files de la Coronela.

Vindrà, vindrà, vindrà el dia del miracle nacional de Catalunya. Vindrà el dia en que el monument d'En Casanova s'animarà. El vent nou farà moure els plec de la bandera; la figura decantada del ferit es redreçarà, i l'espasa torta pel pes del cos que cau s'aixecarà dreta en l'aire i brillarà com en un combat.

Amics de la veritat, però amics de la França

En molts diaris d'esquerra veiem, freqüentment, abundants atacs a la França. Se pretexta la seva política conservadora, la seva suposada rencúnia que va minant la pau europea i, a més a més, la seva actitud adversa an els interessos espanyols en el Marroc. Cap dels antics esquerrans francòfils reacciona, contra tota aquesta reacció francòfoba. Cap surt a imposar el criteri que hem sintetitzat en el nostre títol: Amics de la veritat, però amics de la França.

L'antic germanòfil, al·lucinat per les munions bèl·liques de l'Alemanya, que creia eren salves de glòria les canonades alemanyes, ara acusen a la França de militarista, perquè monta la guàrdia en el Rhin, tenint darrera setcents quilòmetres devastats pels alemanys. L'antic germanòfil, que no gosava dir-ho perquè era republicà, o perquè escrivia en diaris republicans, ara, hipòcritament, o se plany de que França no oblidí la guerra i passí una esponja per tot el pretèrit afros dels alemanys, o s'agafa a una suposada animositat francesa contra la nostra acció africana. Qualsevol notícia falsa o comentari de qualsevol diari francès, li serveix d'argument. Si a França volguessin retallar diaris espanyols, descobririen que an aquí, la germanofilia franca i la vergonyant, els odia tant com els nacionalistes prussians i els monàrquics militaristes de Baviera.

Tot s'aprofita contra França. La seva política, les seves doctrines internacionals, els seus successos, els retalls dels seus diaris. Lo particular es generalitza. Lo personal es converteix en nacional. Se comenta, per exemple, un crim o un escàndol, però no aqueix episodi de clàssica heroicitat de la dona d'En Marcel Sembat, suicidant-se, després de la mort del seu marit. Un adulteri, faria dir an aqueixos germanòfils: «Heu's aquí les costums franceses!» Però la dona d'En Marcel Sembat, se suicidà per amor al marit; la dona d'En Berthelot, es mor de pena, als pocs dies de morir el gran savi; la dona d'En Caillaux, mata per amor al seu marit, i ningú diu: «Heu's aquí la dona francesa...».

Nosaltres voldríem que aquests comentaris fossin una crida per als amics de França. Amb la França hi hem d'estar sempre, malgrat els seus errors, que hem de denunciar, malgrat les seves culpes, que no hem d'amagar. Però això en nom d'un ideal, no en nom d'una rencúnia patriòtera, no en el d'un odi que és admiració per l'Alemanya disciplinària i imperialista. Perquè grateu a

un de quan la guerra, o d'avui, i hi trobareu el patriòter o el conservador.

A França hi ha quelcom més que el Bloc Nacional i que els colonistes. I per damunt de totes les xerrameques germanòfiles està la irresponsabilitat de França en la guerra i el dret de França a que li sigui feta justícia. I aquesta justícia és tan sagrada, com totes les altres justícies que nosaltres defensem.

PARADOX

Els plors del port

Aquests dies hi ha hagut al port de Barcelona un extraordinari moviment. Barcos venen, barcos van. Els uns porten soldats de Melilla, els altres n'embarquen de nous cap a les costes d'Àfrica. En l'hora de l'arribada i en l'hora de la sortida, els plors esclaten a la vora de la mar.

Hi ha plors d'alegria, hi ha plors de tristesa. Quan una part dels soldats que tornen de la guerra troben els braços i els llavis dels sers benvolguts, els plors d'alegria es barregen amb els plors de tristesa que provoca la marxa d'uns altres soldats. Qualsevol diria que el Govern espanyol no ha volgut que fos del tot joiosa l'escena de l'arribada. I ha fet coincidir les dues menes de plors, les dues classes de llàgrimes.

Potser ho ha fet perquè el país, veient l'arribada de soldats d'Àfrica, no es fes la il·lusió que començava de veritat la repatriació de les tropes. Això vol dir que la campanya continua. Els buits d'aquells que arriben, són omplenats per aquells altres que marxen.

Quedem, doncs, en que la campanya del Marroc continua. Aquella promesa repatriació no és altra cosa que una disfressa. Són substituïts uns quants homes en, el pes feixuc de les penalitats de la guerra, d'una guerra sense ideal i sense objectiu. Però aquesta no arriba encara al seu desenllaç, ni es sap quan ha d'arribar-hi. Com un mal pagador, el Govern va donant esperances d'acabament de la campanya dins un temps no gaire llarg. Arriba el dia del venciment, i la lletra no és pagada. Es demana un allargament nou, i per aquest procediment els mesos es fan anys i la guerra es converteix en crònica.

En el port barceloní es barregen els plors. No serà possible que el poble senti, en general, l'alegria de la tornada dels fills expatriats, mentre els que tornen siguin substituïts pels que se'n van. La repatriació ha d'ésser completa. Quan un barco torna carregat de soldats, no s'ha de trobar pel camí amb un altre que, fent via en direcció contrària, porta al Marroc una càrrega d'homes equivalent. Aleshores al port hi aniria tot el poble, i un gran esclat d'alegria fora la salutació als germans que han hagut de passar les aspres peripècies d'una campanya en la qual no hi tenen cap profit material, ni cap espurna de l'esperit.

FULMEN

Incongruències

L'espectacle que ofereix Espanya és asquejant. La nostra conducta estúpida al Marroc fa que la figura d'Abd-el-Krim adquireixi grandesa mentre s'empeteix la dels nostres generals entretinguts en ridículs desafiaments. La *distracció* de cabals feta pel capità Jordan indica d'una manera clara com s'administren els diners del país. No tenim cap partit seriós ni cap governant solvent. Mai havia arribat l'Estat espanyol a un nivell tan baix com ara.

La premsa madrilenya reconeix amb rara unanimitat l'estat castic en que vivim i algun diari tan important com *El Sol* pinta l'estat actual de la nació espanyola amb tan negres colors que al més patriota li venen ganes d'emigrar a la Xina.

Quan una casa es crema, lo natural és que cada veí procuri salvar els seus mobles de l'incendi. Si plou, el qui té paraigües l'obre i el que no té paraigües ni *xubasquero* es mulla. Catalunya té capacitat per a administrar-se amb honradesa, per a governar-se amb serietat, per a no caure en la temptació de xorques guerres de conquesta i és natural que, veient l'espectacle que ofereix Espanya i el xàfec que s'apropa, vulgui obrir el paraigües de la seva independència.

Aquest desig de salvar-nos és natural, però la gent que viu del Madrid centralista no ho entén així, i les mateixes plomes que confessen l'enservament del Estat espanyol i la estupidesa dels homes que la malmenen, escriuen verinosos insults contra Catalunya quan aquesta se redreça reclamant una autonomia que la deslligui de governants inhàbils, de legisladors venals, d'economistes pesseteros i d'administradors llars de dits.

Però hi han encara incongruències pitjors que aquestes d'obligar-nos a permanèixer en un lloc que ells mateixos confessen que està infestat dels microbis de la pilleria, la vanitat i la estupidesa. Si Espanya comet una etzegallada com la del Marroc, Catalunya hi contribueix amb la seva sang; si's desfalta un milió de pessetes a Larraix, més de la meitat són pessetes catalanes; Catalunya els ho dona tot, fins els seus artistes i la mica de prestigi que encara conserva Espanya al estranger. Doncs, malgrat aquesta bondat que encara fem, els homes de la política madrilenyista extremen el seu odi a Catalunya i mentre les plomes llogades escriuen bestieses, els governants ens neguen els telèfons, ens ofenen amb mofes com la del reglament del Notariat i pretenen estafar-nos els diners que els bons catalans deixen a Catalunya.

I a pesar de tot encara queda algun català dintre la U. M. N.

JEPH DE JESPU

AVIAT!...

Quan s'acabarà el fandango que a l'Àfrica estem ballant, i tants sacrificis costa i tant or i tanta sang extreu a la pobra Espanya, per culpa de tots?... Aviat!

Quan començarà a notar-se la baixa que es va anunciar en els diferents articles de consum més general i que, per estrany misteri semblen encara pujar, a pesar de les promeses del senyor Govern?... Aviat!

Quan s'abondarà de serio el problema capital de l'habitatge barata que tant temps s'ha remenat, i tindrem barris alegres, plens de llum, ben cuidats, sans i si abast de la butxaca dels treballadors?... Aviat!

Quan els nostres homes públics comprendran que ja estem farts de sentir «eloqüents discursos», i que volem diputats

que ens representin de veres, i parlin poc però clar, i facin lleis que es compleixin inflexiblement?... Aviat!

Quan veurem en les altures un Govern just i formal que tingui una noció exacta del que vol dir «governar», i sàpiga matà abusos, i corregir disbarats i plantar quatre castanyes als que ho mereixin?... Aviat!

Aviat hi haurà coses grosses que de següent complauran aviat observarem canvis profitosos per l'Estat, aviat tindrem carn a dojo, aviat ens sobrarà el pa, aviat reduïrem els gastos, aviat brillarà la pau.

Totes les coses d'Espanya caminen sempre a aquest pas: tot ha d'arreglar-se prompte, immediatament, *aviat*; però els dies es succeïxen les setmanes van passant, amb elles passen els mesos, els mesos es tornen anys, la paciència se'n agota, l'ira puja, bull la sang... i l'*aviat* de la llegenda no acaba d'arribar mai.

C. GOMA

L'exili voluntari

La idea d'emigrar espanta a la majoria dels homes.

—Anem a un país estrany—es diuen—i allà, on ningú ens coneix i en el que tot, des de les costums i la parla fins el clima, ens és fins a certa manera hostil; què serà de nosaltres?

Aquesta preocupació, que mata en la joventut moltes iniciatives precioses, és absurda. Serà molt planer, com escrigué el poeta en un moment de ridícul sentimentalisme, *no haber conocido más río que el de su patria*. Evidentment, és dolça i evocadora la silueta del cloquer que ombreja la Plaça del llogaret on jugàvem quan erem nois, i fàcil la vida que s'escorre al costat dels nostres pares. Tothom sap el que valem, el que som i el que podem arribar a ésser.

Però hospitalitat tan gran rosega i malgasta les capacitats més virils i excel·lents de l'ànima, perquè la convicció de que les nostres necessitats materials estan assegurades, l'uniformitat de l'horitzó que ens és familiar horitzó sense inquietuts de quin no pensem sortir-ne—i l'absència d'aquestes ambicions roentes que dragen en la consciència i que treuen d'ella sobrehumans vigors, són altres tants motius de vulgaritat, afeminament i covardia. Com el cos, l'esperit sols es robusteix amb l'exercici; l'intel·ligència, amb el torment d'un raonar mes intens i sostingut; la voluntat, dintre la palestra i en els perills de la conquesta.

La joventut deu viatjar, perquè tot canvi d'ambient exigeix de l'individu un esforç nou i aquest és el medi més segur de desplaçar armònicament els innumerable recursos de que un home intel·ligent disposa per a guanyar-se el pa. Que lo desconegut no ens espanti; un home coratjós i discret, viu a totes parts, perquè en tots els hemisferis l'humanitat és la mateixa. Ademés, aquestes grans renovacions del paisatge aixamplen la consciència i ens sembla que vivim més. Emigrar vol dir naixer de nou.

FERRAN CAÑAMERAS

L'automòbil i la somera

Aqueixos catòlics de Milan que per gratitud han regalat a Pius XI un automòbil de cinquanta cavalls, poden ésser molt catòlics, però no tenen res de veridiers cristians. Es captiven de les vanitats i aqueixes són fonamentalment

antitètiques al Cristianisme, doctrina de la humilitat.

I diuen que'l pontifex estigué molt content. Es clar: Què millor—degué dir-se—que combinar la fe amb les comoditats i opulències! Quina religió més acomodaticia i mondana representen!

Si en l'època de Crist no's coneixia l'automòbil, no per això deixava d'haver-hi altres manifestacions d'opulència. Tots hem llegit o sentit a parlar del famós luxe asiàtic, qual qualificatiu s'usa encara per a ponderar un luxe molt refinat. I el fill de Galilea, proclamat rei de reis, al qual havien fet tribut de pleitesia i tresors aquells monarques perses que montaven superbs cavalls de riquíssimes cavalcadures, volgué ésser sempre humil. Alternà amb els poderosos, però sos dilectes amics foren els pobres. Així quan es proposà traslladar-se a Jerusalem, es procurà una somera.

Per a testimoniar una gratitud, aquests catòlics no havien pas d'incórrer i temptar en pecat de vanitat, sinó que podien ofrenar al Papa un senzill pergami i la quantitat invertida en la compra del automòbil podia ésser distribuïda entre miseriosos i haurien sigut agrats i caritatius. Que hi ha que no puga adquirir el Sant Pare, encara que contravenint a l'alcei de Crist? En canvi algunes desgràcies s'haurien pogut aliviar.

Heu's aquí consignada una altra prova d'imitació de Crist, de les moltes que té donades la gent de l'Església.

A. F.

Allò de *eres turco y no te creo*, no ha sigut veritat aquesta vegada. El grecs tampoc hi volien creure amb els turcs i ara diu que hi creuen d'allò més. Quan un poble té un rei com En Constantí, pallissa segura. I de Constantins n'hi ha a Grècia i fora de Grècia. Per això les pallisses abunden.

Per què traslladen tan sovint als mestres?

An el mestres, en això dels canvis de plaça per a millorar, els hi passa un cas semblant a lo del compte de les barates. Eren els protagonistes, un pagès i un gitano. El primer, posseïa un cavall com no'n còrren: ben plantat, dòcil, mansoi com un bè i, finalment, caminava amb un garbo i dalit que enamorava. Mes, com les coses d'aquest món no són perfectes i acabades, el perisodàtil ver-tebrat, tenia un defecte: era llunàtic. Vui dir, que no hi havia maneres de fer-lo tirar endavant, el dia que tenia la ceba del recular. Això, era un perill bastant sapat, perquè l'hora menys pensada, podria ocasionar les mil desgràcies: despenyant-se, o comportar que'l xafés el carril. En vista de tot això, l'amo del cavall que, malgrat l'agradar-li tenir bèsties que fessin goig, era enemic de pendre mal, determinà el desfer-se'n, pensant que'n trobaria a canvi d'aquell, un altre de millor. En efecte, concertà una barata a un gitano, que també posseïa un cavall de moltes apariències, i els dos contractistes es posaren a vantar els seus respectius cavalls. Resultat, si m'embrutes t'emmascaro: el pagès entregà un cavall manyac, però arrelut al gitano, i aquest, endossà al pagès, un animal de planta, però guit com un xàfec de llamps.

Però, com que, com més un perd, més ganes té de provar nova fortuna, el pagès no s'accontentà amb les passades enganyifes que tan malament li havien transformat la mercaderia, i continuà provant sort. Com que a cada bugada perdia un llençol, no va estar gaire en

veure convertit aquell formós cavall, en una vella i poc escaienta somera.

Aqueixes són les ganàncies que fan els mestres a cada trasllat; sempre de mal en pitjor. I és que, la màxima indiferència del poble en lo que respecta a la cultura, ha creat en el mestre un estat d'agitació moral, que no li permet en cap ciutat, mes que una estada transitoria.

I el mestre, després de no plànyer sacrificis, i de veure que tots quants esforços esmerça per a fer a un poble digne i instruït, són inútils, perquè hi manca la compenetració, prova sort, cercant endebades un lloc millor que'l que té. Per això l'ensenyança queda desatesa, perquè no hi ha estímul, ni el mestre disposa enloc d'aquelles forces espirituals dels altres, que tenen d'impulsar els gèrmens de la llavor depositada per aquell, en el camp de la cultura.

Que'l pagès va fer mal tracte, i que'l mestre també hi perd? No té res que veure; no li era convenient al primer, sostenir un animal perillós; ni el mestre, sisquera per dignitat, pot continuar en un poble, en el que no se li tributin les atencions degudes.—MIQUEL RIBALTA



El monument d'En Rafel de Casanova durant l'homenatge d'aquest any (Pot. Casa Cascia)

Ens referim a la desaparició de la Joventut Federal Nacionalista Republicana, i les conseqüències d'aquell erro no s'estan de confessar-les tots els republicans de bona fe.

En el propi Vendrell, on mai havia pogut arrelar el carlisme, ja tenim un Centre Jaumí, amb tots els agravants inherents a la fàiso, d'ésser que tenen avui aquests Centres.

Per si això fos poc, campen per aquí una col·lecció d'ensotnats que ja no es contenten amb treballar a preu tet la vinya del Senyor, ni fer lo possible per a alcançar la glòria eterna, sinó que inclús es veu que pretenen portar-nos el pa a casa, i de moment han començat agrupant les criatures amb el cuento del futbol, el cine i les excursions, tenint-los així subjectes i predisposats per a inculcar-los-hi tot quan els convinga amb el beneplàcit dels respectius pares que pú-

NOTES DE FORA

VENDRELL

La liberal vila del Vendrell comença a recullir el fruit de l'indiferència amb que des de molt temps venen mirant-se la cosa pública els republicans històrics, massa històrics, que formen el «Centro Republicano Autonomista».

L'element sensat—com diuen els històrics,—no va parar fins a matar una fillola que, robusta i vigorosa, va néixer en el sí del C. R. A., amputant-li quants membres els semblà prenién massa desenrotlo i que amb el calor propi de tot jove s'havia emprès i imposat la tasca de fer republicans i nacionalistes.

Batallades de tot arreu

RÚSSIA

La misteriosa Rússia, la fosca Rússia, la tètrica Rússia, la enigmàtica Rússia, la trista Rússia, i així fins no acabar més, i fent cada títol per pel·lícula de sèries que espetera.

Sort que els russos estan molt ocupats i amb



Trotsky arengant als soldats del exèrcit roig.

seguretat no tenen temps per a llegir certa mena de premsa que s'ha proposat amargar-nos l'existència amb el caotisme rus, els atemptats contra En Lenin i els cops de puny d'aquest senyor amb el seu amic Trotsky.

Ni hi ha atemptats contra En Lenin, ni ell ni En Trotsky s'han barallat mai. Tot lo més quatre paraules, un dia de males cares i prou, com si tal cosa.

Però que s'ha de fer. Si no fossin aquestes coses, què se'n faria del paper i de la tinta, i de les màquines, i d'uns senyors que, per a tot sapiguer, saben lo que els hi diu la seva fantasia, a vegades no massa d'acord amb la realitat.

Els bolxevics ens estan demostrant ésser unes grans persones, que ho saben fer i que quan estiguin més tranquils, quan tot lo de casa seva estigui al corrent, ja veuran com posen Acadèmia de governar Estats. Hi enviarem els nostres per a que els donguin carabassa.

El ciutadà Trotsky està molt tranquil, viu bé amb ell i amb llurs subordinats, els components d'aquest exèrcit roig que tant ha donat que dir.

Els soldats el volen i és que els comissaris del poble rus, saben lo que mai han volgut sapiguer els que comanden altres exèrcits i, segons a on, coses que s'hi assemblen, i és que cada soldat és un home i no una màquina, i que se li deuen tota mena de consideracions i respectes.

A Rússia diuen que's condemna a socialistes. No sé pas què s'hauria de fer amb quiscú dels nostres. Diuen que cometen sacrilegis confiscant

els tresors de l'església. Val més menjar, que cera als sants. An aquí és al revès i tot va tan bé!

ELS TURCS

Els turcs se'ns han espavilat. Els volien treure i ells, després d'entossudir-se en no anar-se'n, es fiquen més endins.

La victòria turca obtinguda sobre els grecs, ha desbaratat els plànols que les grans potències s'havien forjat al seu gust.

Grècia és vençuda, la Grècia que potser havia somniat en tornar a ésser la potència hel·lènica, dominant Constantinobla i des d'allí vigilar el món.

S'han equivocat. Es creien ésser els forts i resulten ésser els febles.

Això no està mancat d'explicació. Apart del talent que hagi demostrat posseïr Imet Pachá, de la gran saviesa militar de Mustafá Kemal, hi ha l'entusiasme que els soldats turcs posen en el



El general Imet Pachá, que comanda els exèrcits turcs a l'Asia Menor en mig del seu Estat Major.

atac. Són els homes que per un moment s'han vist rebutjats i que volen reconquerir el dret que els altres pretenen per a ells sols.

Grècia està greument menaçada. Dèu anys de guerra la corsequen. Així va fugint d'eila tot es-

plendor. Marxa vers una ràpida degeneració. Serà el crim d'un rei i el càstic d'un poble que ha tingut sempre com a vici més gros, la inconstància.

Venizelos es dirigeix novament a Atenes. Ha recorregut bona part d'Europa i Amèrica. Portarà el seu esperit ple d'innovacions, ple de projectes.

Amb seguretat, millor que així sigui, es plantarà de nou a Grècia el plet de dos governs. Dos ideologies en pugna, dos sistemes. L'un front a l'altre. L'enfortiment interior i l'expansió d'un cos migrat.

Difícil és predir quina de les dues sortirà vencedora.

Oïdà que la Grècia esdevingui novament republicana.

L'ESCORIAL

Ens plau molt referir-nos an aquesta meravella que llástimosament la fan servir de tomba de homes que mai feren res per a merèixer tal honor. L'únic que sentim és no tindre espai per a ressenyar degudament les joies que conté, car aleshores els nostres llegidors es capacitarien de la mala costum que tenen els nostres veïns de fèls-hi goig coses que no són seves, conducta que no cal calificar perquè actes així ja tenen una denominació concreta.

L'Escorial diu que s'ensorra, naturalment que per deixadesa dels governs que ni s'han recordat que existís. I més que els governs, que al fi i al cap sempre són compostos per quatre senyors que no saben res de res, hi ha qui té la obligació ineludible d'estar-ne assabentat, de pendre-hi interès, tan sols sigui per l'esperança de veure-s'hi enterrat. Però, per lo vist, uns i altres tenen molts mals de cap a passar *senyas* temporades a platges de moda, servint de figurí i de nota còmica del dia.

A nosaltres ens sabria greu que l'Escorial se ensorrés. Pot més en nosaltres el gust artístic que tot. Però „ sempre l'egoisme, més que per a res, ho sentiríem perquè ens trobem a mancar molt del nostre patrimoni artístic.

Abans no s'ensorri que ens ho tornin. Fóra una llástima.

ESPORT

L'esport està de moda. Qui no és esportista fa senzillament el ridícol. S'han de donar cops de peu o tindre bons bíceps per a remar, o agilitat per a nedar millor que qualsevol llus, o bé ésser incansable per a córrer en un dematí, sense reventar-se, tota Catalunya, pujar el Pirineu a peu i baixar-lo...com es pugui, o també anar arm: t'n un formidable cop de puny que faci trontollar un barri

amb l'alcalde, municipal i planxadora, barber, drapaire, i tot lo que hi acostuma haver-hi en un barri i que constitueix com si diguessim l'estat major, els que portin el còm i el què de la cosa.

Qui més qui menys ja ho és aficionat a l'esport. Es una cosa que s'encomana. Com que s'hi pot fer gresca va d'allò més bé. Perquè aquí, i fora d'aquí igual, de lo que's tracta és de fer molta gresca, com més millor, i atabalar a qui sigui.

Tot això passa ciutadament, regionalment nacionalment i internacionalment.

Sobre tot en aquest últim cas. L'esport dels cops de puny està a *derrier cri*. Cop de puny que engrega l'un, dos que en reb.

Simultàniament França, Alemanya i Anglaterra se les piquen que dóna bo de veure.

Els demés també hi intervenen. Però és per a mirar, per a ficar-se entremig de les cames dels grans com si diguessim fer-ne caure un o dos, o tots, que pel cas fan igual. Veïam si tots a terra d'una vegada quedàvem més tranquils.

El cop de puny d'Anglaterra és terrible. Alemanya el tem, esquivia el cos i el reb França. Aleshores França espera que Alemanya badi, i li fa d'encàrrec.

Fins el dia que un d'ells dongui el cop de puny de gràcia i hagi sang. Aquell dia els boxadors s'hauran acabat perquè el públic intervirà.

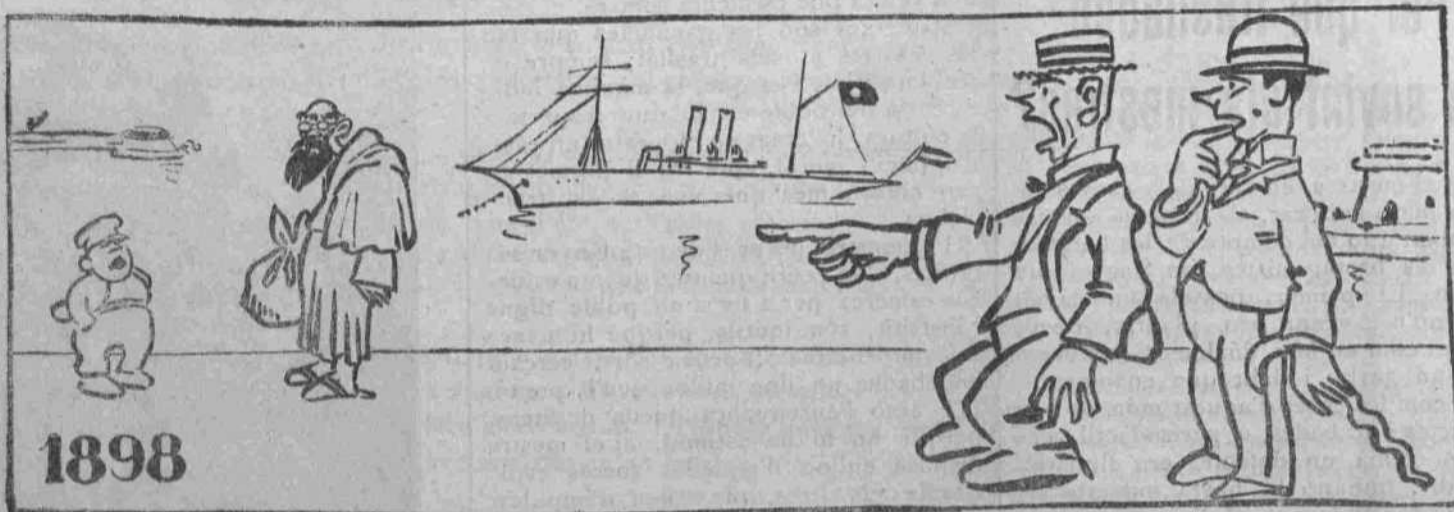
DESPRÉS DE LA CONFERENCIA DE LONDRES



Lloyd George entrenant-se per a no ésser Knock-out en les pròximes lluites

(De Le Rire)

AHIR I AVUI



1898

Abans veure un frare
era cosa rara.



1922

Avui pels carrers
en veus a milers

alegre la cara,
la butxaca més!



Alemanya. — Es que si no em deixes viure, no et podré pagar...

blicament s'enorgulleixen d'haver trobat qui es cuidi de les seves criatures tan barato fent constar per això que ells continuen essent tan republicans i tan liberals com abans, però, la dona ho vol.

I no tan sols les criatures, sinó que amb els patronats i altres romanes han lograt fer una llista de treballadors i minyones de servei amb munió de dades, tal com si festegen, noms dels amos, si aquests reneguen, si les deixen anar a mis-

sa, quant guanyen i cent impertinències més. S'organitzen excursions per a dones soles i es dona el cas, quin sarcasme!, de que les mateixes que prediquen que l'home és un perill constant que les envolta, concorren an aquestes excur-

sions presidides per aquests minyons ensotanats, com si no's valguessin de les mateixes armes per a convèncer.

I així podríem dir que a les processons inclús hi concorren individus de la junta del C. R. A. i que per a tots troben apoi.

Vaja, prou hipocresia, senyors republicans, que fins ara heu entretingut a la gent, bellugant-vos tan sols quan s'apropen eleccions, que perdreu el dia que l'element obrer estiga convençut de qui sou i de com el tracteu, i continueu prenent la fresca per a fer la revolució al crit d'aixequem-nos i aneu-hi.

Sort que els de bona fe tenim posada l'esperança en la novella Agrupació Nacionalista Republicana que creiem vos donarà feina!

DUVAL MITJERMS

VEUS DE LA OPINIÓ

El flagell d'Espanya

Fa escassament un any, essent ministre de la governació el comte de Coello de Portugal, recordem que volia restaurar Espanya començant pel millorament de la raça. Pensem ara amb l'idea que va tenir el llavors ministre, veient uns pobres minyons recentment vinguts del Marroc. Els ulls enfonsats en llurs conquestes, els rostres recremats per les roentors del sol africà, cossos esquelètics com si un gam consecutiu els anés xulant... i aqueixos són els minyons sapats, sans i forts que foren arrencats de ses llars per a tramentre'ls al Marroc.

Els homes que han de restaurar la raça de demà ens els retornen malaltíços, plens de brutícia, inútils... Figures d'un poble decadent, quals governants, obstinats en seguir trametent soldats al Rif, no volen veure com Espanya va lliscant per la pendent d'una fatal decadència.

Suara els del reemplaç del 1919 són substituïts pels del 1921: un altre floret de joventut que s'el mena a cercar el paludisme i altres malalties que en grau superlatiu abunden al Marroc: el millorament de la raça deu exigir-ho així i quan aqueixes robustes joventuts no siguin més que pellerinques humanes, probablement es repatriaran per a tramentre-hi els del 1922.

I els governs que s'aniran succeint seguiran enganyant a la opinió anunciant-los la proxima repatriació, i el poble, passiu, els esperarà inútilment.

J. CORNUDELLA

REPICS

Fa una mica de frescor i ja tornen els estiuants. Han tornat també alguns soldats del Marroc. Diu que s'han divertit tant. Hi ha allí un parc d'atraccions que és una meravella. Només té un petit inconvenient: que molts dels que hi van no en tornen i dels que tornen, la majoria venen malalts o sense un braç, sense una cama...

De tots modos, la bona societat, sempre tan activa. Ara prepara un festival, quins ingressos seran destinats als hospitals d'Àfrica. Sempre sacrificant-se aquestes bones ànimes! Es divertiran d'allò més *los distinguidos jóvenes i las lindas señoritas* per a enviar quatre pessetes a Melilla. Perquè per a remeiar els dolors dels altres s'ha de fer una festa mondana? Jo crec que aquesta gent fins ho deuen desitjar que hi hagi guerres i altres *fierras males*. Per a divertir-se i lluir, per a donar pàbul al cos i deixar tranquil·la l'ànima.

En Rovira i Virgili, l'acreditat escriptor nacionalista, ha donat una conferència a l'«Ateneu Barcelonès» desenrotllant el tema «Els camins de la llibertat de Catalunya». Fou molt hermosa i ben fonamentada la conferència i l'orador molt aplaudit. Desseguida es va veure que els camins de que ens parlava En Rovira passen molt lluny de la Plaça de la Cucurulla.

Segueixen els embarcs de soldats per al Marroc. I si bé és veritat que el poble no comet ja la estúpida d'acompanyar-los amb la *Marcha de Càtia*, no és menys cert que el trist *Cant del retorn* d'En Maragall ressona dins de les nostres consciències:

Tornem de batalles venim de la guerra,
i no portem armes, pendons ni clarins,
vençuts en la mar i vençuts en la terra,
som una desfertra.
Duem per estela taurons i dofins
Germanys que en la platja plorant espereu,
ploure, ploure!